

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

J. H. Pestalozzi

(100 ani dela moartea lui)

Oamenii mari nu sunt ai națiunii, ei sunt ai omenirii. Și dacă binele revărsat din belșugul inimii lor asupra acestei omeniri nu este observat în deajuns, vina nu se poate atribui neînsemnătății lui, ci micimii sufletului nostru, predispus spre măruntele preocupări ale zilei. Evocarea personalității lor, a operei înfăptuite pentru progresul culturii, cel puțin din când în când, nu este numai o datorie pioasă față de ei ci o necesitate a gândului nostru.

Se împlinesc 100 de ani de când marele dascăl, istovit de munca-i neîntreruptă a închis ochii pentru vecie în Brugg. Gândindu-te la el nu ști ce să admiri, bogăția sufletului, bunătatea copilărească gata oricând spre iertare, statornicia în urmărirea scopului propus, optimismul nedespărțit, sau superioritatea operei lui. Omul și opera sunt deopotrivă mărețe.

Drumul vieții lui a fost presărat de dureri, care pe un altul ușor l-ar fi făcut să se închidă în el, disprețuind mediul căruia i-a dat totul, fără să-i ceară decât doar sprijinul în opera menită binelui lui; pentru el însă a fost un îmbold vecinic treaz spre fapte bune.

Născut la 12 Ianuarie 1746 în Zürich la etatea de 5 ani își pierde pe tatăl său. Mediul feminin în care a crescut — mama lui și credincioasa servitoare Babeli — i-a dat o directivă mai mult feminină, astfel centrul individualității sale a devenit inima, sensibilitatea vie. Nu e de mirare deci, dacă în multe împrejurări s'a arătat lipsit de simț practic.

În dorul lui de a ajuta masele mari ale poporului de jos în ridicarea nivelului cul-

tural, singurul remediu prin care, credea că o să le scape și de mizeria materială, l-a determinat să se facă preot. Niște predici nereușite însă l-au descurajat. Grație lui „Emil“ și „Contractului social“ alui Rousseau s'a hotărît să se facă educator.

Călăuzit de gândul îmbunătățirii soartei țaranului, a crezut să plece înainte cu exemplu practic. Cumpără pământ la Birr, își instalează o fermă, dându-i numele Neuhof. Pământul arid și neproductiv îi zădărnicesc planul. Se apucă să cultive mătasă. Și ca să scoată copiii vecinilor din trândăvie îi angajează la torsul ei — ocupație obișnuită pe atunci. În acest timp face un apel la „amicii umanității“ cerându-le ajutor pentru înființarea unei școli, unde copii să învețe a ceti, scrie, calcula, meșteșugul muncii agricole, menajul și grădinăritul. Școala a luat un avânt înbucurător. Nedestoinicia lui Pestalozzi în afaceri de negoț, niște ani răi, ocupația prea împrăștiată îl fac să închidă școala. Sărăcit materialicește, ironizat de oameni, desonorat în fața lor nu-și pierde curajul. Nu i-a reușit prin fapte să-și realizeze gândul, s'a apucat de scris. Cartea sa „Leonard și Gertruda“ este din timpul acesta. Originalitatea, bogăția, independența gândirii sale însă se vădesc mai mult în coloanele gazetei întemeiate și condusă de el „Gazeta Elvețiană“.

Un interval de 18 ani munca lui este foarte variată. Revoluția de la 1798, între alte nenorociri, pricinuește și devastarea orașului Stanz. Directoratul țării a hotărât înființarea unui orfelinat, pentru orfanii rămași din această revoluție, a cărui conducere a încredințat-o lui Pestalozzi. Cecece a făcut el aci, este una din paginile cele mai pline de devotament și spirit de sacri-

ficiu ce s'a înregistrat vreodată. De dimineața până seara, neconținut sta în mijlocul micilor orfani; el îi îmbrăca, le da de mâncare, îngrijea pe cei bolnavi, neprecupătind nici un fel de oboseală. Învăța copiii să observe lucrurile înconjurătoare, animale, plante, să vorbească, în fine să silabizească, să citească și să scrie. Peste tot caută să le formeze inima și caracterul. Orfelinatul nu durează mult căci se instalează un spital în edificiu, iar copiii sunt concediați.

Inceputul însă s'a făcut. Pestalozzi și-a creat un renume de educator dibaciu în învățământul elementar. N'a trecut mult și i-sa făcut propunerea, de unul dintre conducătorii ce l-au înțeles, de ași continua munca la Berthud. Incurajat de bunele rezultate și bunăvoința conducătorilor în 24 Oct. 1800, anunță pe cale ziaristică deschiderea unui Institut de educație cu două secții: un pensionat pentru copii (internat) și o școală normală pentru institutori (externat). Principiul metodei sale l-a supus judecății opiniei publice prin cartea „Cum își învață Gertruda copii” Bunul renume ce și l-a creat a determinat consiliul executiv să oblige comunele elvețiene să-și trimită învățătorii la Berthud pentru a urma cursurile normale.

Împrejurările politice l-au silit să-și mute școala la Münchenbuchse apoi la Yverdon. Reputația sa aici își ajunge culmea Yverdonul a devenit locul de pelerinaj al pedagogilor, filosofilor, celebrităților științifice, capetelor încoronate din țări îndepărtate.

Institutul a luat proporții considerabile. În castelul unde era, s'a instalat o imprimerie și o librărie. Pestalozzi lucra zi și noapte numai să poată surzui toate. Momente fericite i-a fost dat să trăiască, meritate însă. Munca din ce în ce mai grea, bătrânețea, care îi sleia puterile l-au hotărât în fine să lase totul și să se întoarcă la Neuhof, la fiul său. Aci își termină expunerea definitivă a principiilor sale urmate de autobiografia sa, amândouă coprinse sub titlul „Cântecul lebedei”. În ziua de 17 Februarie 1827 moare la Birr.

Sistemul de educație alui Pestalozzi e foarte greu să-l despartă de viața sa. El este o experimentare continuă supusă mo-

dificărilor. Din scrierile sale „Leonard și Gertruda”, „Cum își învață Gertruda copii”, „Cartea mamei” și „Cântecul lebedei” se poate însă urmări ce a vrut și cu ce mijloace a căutat să-și realizeze scopul.

Noi suntem obișnuiți să ne credem superiori trecutului. Vom fi nu vom fi, în materie de educație însă, nimic nu posedăm ceace n'am putea găsi la Pestalozzi, de la scop până la ultimul mijloc.

Scopul educației — spune Pestalozzi — este „adevărată umanitate, de a face un om complet”. Acesta este și scopul școlii de azi. Principiile curentului celui mai nou în pedagogie, a școlii active, au fost nu numai formulate ci chiar aplicate de Pestalozzi.

Principiul intuiției. Cere să se respecte acest principiu nu numai în predarea cunoștințelor ci chiar în însușirea atitudinilor morale. „Tot ceace vrem să învățăm cu copii trebuie să se prezinte spiritului lor în mod spontan, ca expresia adevărului, grație experienței lor intuitive, rezultând din împrejurări reale, și grație amintirilor pe care le-au conservat. Suprimați acest punct de plecare, adevărul nu va fi pentru ei decât o jucărie, „În ce privește intuiția lucrurilor morale ne spune tot el: „La Stanz n'am învățat nici morală nici religie. M'am străduit să deștept sentimentul fiecărei virtuți înainte de a-i spune numele.”

Principiul practic. În lume ca să poți trăi trebuie să-ți câștigi și o meserie. Școala nu poate neglija acest principiu, care și el intră în scopul general al educației. „Orice știe omul trebuie să știe pentru a putea face ceva; cine-și pune în cap însă să știe multe numai spre a avea ce trăncăni, acela nici vorbă, nu folosește nimic.”

Principiul activității proprii. Fiecare individ se naște cu anumite dispoziții. Educația numai pe acestea le poate dezvolta, punându-le în aplicare și neadăogând de afară nimic. Cine mai mult decât Pestalozzi a aplicat acest principiu, care în toate își punea elevii să lucreze înșiși, el fiind numai îndrumătorul lor.

Principiul educației naturale, cere să respectăm individualitatea copilului, cu ceace îi este dat de la natură. Pestalozzi

n'a făcut decât să edifice pe această individualitate naturală.

E greu să prinzi în vreo câteva trăsături generale opera unui om atât de mare, și cu atât mai greu să redai sufletul din care a izvorât. Cuvintele omenești sunt cu mult prea seci, prea lipsite de viață, ca să exprime viață. Pentru a înțelege această viață în adevăratele ei adâncimi trebuie trăită; trăirea ei îți va face posibilă înțelegerea sbuciumului altora.

I. Bologa.

Ajutoare dela Stat pentru școlile minoritare

Domnul ministru *Petroviciu* a spus mai zilele trecute unei persoane de toată încrederea, că la bugetul Statului este pentru școalele săsești o poziție de 5 milioane ajutor permanent, care s'a dat și în trecut și se va da și anul acesta, fiind necesar să se dea. De alte ajutoare bugetare nu are nici o cunoștință.

Acum transpiră din ziarele magiare că partidul maghiar cere pentru școalele maghiare **60,000.000** Lei. Nu spune pentru cari școale anume pentru catolici, reformați, unitari, ori evrei? — nu spune pentru ce categorii de școale — licee, de băieți, de fete, școli normale, școli profesionale ori primare, ori pentru învățământul teologic, — și nu spun în ce anumite conturi: în contul salarelor, în contul materialelor, în contul edificărilor de școli?

Domniilor au tot interesul să tacă, să ascundă, să nu destăinuie scopul pentru care cer și pretind cu *pumnul în mână* sumele aceste oribile!

Am dori, ca dl ministru al școalelor să stea de vorbă cu reprezentanții bisericilor și nu cu ai partidelor politice în chestii școlare. Și iarăși dl ministru să facă un control — serios, — asupra isvoarelor din cari s'au susținut aceste școale până aci, — și să întregiască numai lipsa, dacă va constata lipsă, — și să nu verse în vânt milioanele Statului.

Noi suntem de pierire cu instituțiile noastre și cu școalele noastre primare — și cererile noastre de regulă — ajung *la coș*.

De ce suferă Europa creștină?

Conferința dlui Dr. Ion Vască profesor la Academia Teologică din Cluj.

Harnica societate ortodoxă națională a femeilor române din Cluj organizează și în cursul acestor părăsemii un ciclu de conferințe religioase în sala IV a Universității. Inceputul l'a făcut Dumineca trecută dl profesor dr. Ion Vască tratând subiectul: De ce suferă Europa creștină?

Conferențiarul, începe cu mărturisirea că nu va expune numai frământările proprii cugetării ci a multor bărbați luminați pe cari prin actualitatea ei i-a muncit această problemă. Ca părtași în sbuciumările Europei din ultimul timp, sbuciumări născute mai ales în urma marelui războiu, problema interesează și țara noastră. Dela cataclismul mondial au trecut ani, dar rănile în loc să se închidă, par'că mai tare ne amenință. Ce fac oamenii în grija cărora e lăsată sanarea răului? Se întrunesc în consilii mondiale, discută, iar rezultatele sunt numai iluzii. Ușurătatea acestor consilii e că în ele se discută numai problemele refacerii materiale a Europei, problemele sufletului sunt uitate. În secolul al optsprezecelea s'a pus în fruntea tuturor problemelor politicianismul, secolul al nouăsprezecelea: științe; iar secolul nostru: munca. Și totuși chiar refacerea materială se poate săvârși numai pe realizarea spiritului de jertfă, care se întemează pe frica de Dumnezeu și pe iubirea deaproapelui.

Păcatul cel greu al vremurilor noastre e abaterea dela calea creștinească. Prin Isus ne-a fost dată mântuirea și numai prin întoarcerea la el și la calea lumii ne va fi dată și mântuirea cea nouă. Civilizația și cultura numai prin zei și-a luat avânt.

Cercetând istoria secolelor, nu găsim popoare, a căror civilizație să nu-și aibă originea în religie. Am cunoscut o civilizație în Egipt, isvorită din religia lui Osiris, cea din Grecia din religia lui Zeus. Religiiile lui Brahma și a lui Mohamed au dat la fel naștere unei civilizații. Civilizația Europei, e civilizația creștinismului.

Din Egipt nu ne-au rămas alte urme, decât acele cari mărturisesc credința, templele uriașe, mărturisire a credinței în Atotputernica lui Dumnezeu. Tot ce e mare,

tot ce e nemuritor s'a inspirat din credință.

Nu s'a vorbit și nu se poate vorbi despre o civilizație a științei. Cel mai mic profet, a creat o civilizație mai mare decât cel mai ilustru savant.

Cele mai de seamă opere de artă au fost închinare zeilor și create sub inspirația religiei. Religia singură e dăătoare de mulțumire sufletească. Filozofia, arta și știința vremurilor au fost totdeauna însuflețite de religie. Religiiile toate l-au povăduit pe Hristos dela început iar în urmă a venit el în persoană. Religia atât timp cât a fost în centrul vieții a fost menită să creeze cultura. Tot ce a izvorât din religie rămâne din fața pierii. Dar în sec. XVIII enciclopediștii francezi, apoi savanții germani etc., declară război religiei și o părăsesc.

Ce-au pus însă oamenii în locul religiei? Politica, științele și afacerile economice. Astfel știința a luat locul religiei. Cari sunt urmările acestei schimbări? În cursul celor 150 ani din urmă nu s'a creat nici un monument artistic ca a lui Rafael, nici o poezie ca a lui Dante etc. Și chinezii au o știință bogată, au descoperit porțelanul, hârtia etc., dar nu s'a despărțit de religie. Asia își păstrează centrul vieții tot în religie. Europa însă a deviat din calea cea dreaptă. Spiritul vremii crede într'un apropiat sfârșit al lumii creștine. Istoria ne arată că neamurile cari au pierdut sentimentul religios au dispărut. Astfel apare și soarta Europei, dacă va continua pe drumul apucat. Când Europa va alunga însă pe Christos, creștinismul se va întări între popoarele din Asia, cari îl îmbrățișează larg și primitiv.

Problema răntuirii Europei rezldă în însănătoșarea ei spirituală.

Rănilor războiului numai credința și harul lui Dumnezeu i le pot vindeca.

*

Frumoasa conferință a fost îndelung aplaudată de publicul mare care a umplut sala.

În curând apare

PÂINEA VIETII

carte de rugăciuni pentru toți creștinii.

Pentru calendarul îndreptat.

O mare parte dintre preoții din Basarabia au solicitat companiei de jandarmi concursul ei în propaganda pentru calendarul îndreptat. Comandantul de jandarmi maiorul Mihai Marinescu îndemnat de conștiința sa de bun român a luat imediat dispozițiile necesare pentru de a veni în ajutor preoțimei. A dat ordinul următor, cum spune d-sa însuși:

„1. Cu începere dela 1 Ianuarie fiecare șef de post și de secție împreună cu toți jandarmii să ia parte în mod *obligatoriu* la serviciul religios în biserică, atât Duminicile cât și în zilele de sărbători prevăzute după calendarul îndreptat.

2. Șeful de post sau de secție din comună să se prezinte *personal* la preotul comunei și să ia relațiuni în ce mod poate ajuta pentru a putea concura prin acțiunea sa, la luminarea celor păstoriți, pentru respectarea calendarului îndreptat.

3. Am ordonat șefului de post să dea concurs necondiționat areștând pe toți acei cari ar încerca să tulbure prin acte nedemne și pedepsite de legi și ar încerca să împiedece propaganda pentru introducerea calendarului îndreptat, de-aseenea să aresteze imediat pe cei cari ar încerca să îndrepte contra persoanei preotului vre-o acțiune, care ar periclita avutul sau chiar viața.

4. Am dispus ca șeful de post să oprească orice petrecere care ar avea loc în comună în zilele când cad sărbători după vechiul calendar, iar dacă au aprobarea vre-unei autorități superioare să semnaleze cazul subsemnatului, pentru a interveni la timp să anuleze aprobarea acea autoritate.

În acest sens am făcut intervenție și la autoritățile respective.

5. În fine am ordonat șefului de post și de secție ca în toate acțiunile sale extra-profesionale să se călăuzească de prețioasele sfaturi ale preotului, convins fiind că este cel mai de seamă intelectual din comună ajutat de învățător, chemat să îndrumați pe calea cea bună pe cei păstoriți“.

*

Ce bine ar fi dacă și la noi șefii autorităților civile ar fi animați de aceleași sentimente.

Să ia pildă dela cei din Basarabia.

În cauza caselor parohiale

Consiliul central bisericesc din București ne trimite circulara Nr. 61 pe care o publicăm spre orientarea preoțimei noastre:

„Văzând Consiliul Central Bisericesc greutățile mari pe cari le întâmpină preoțimea noastră ortodoxă și peste tot slujbașii bisericii noastre, în ceea ce privește *locuințele*, în comunele și parohiile unde își au funcțiunile lor, în ședința sa din 9 Decembrie 1926, a adus următorul concludus principial:

Parohiile cari *au case proprii*, cumpărate sau primite ca donațiune, și aceste donațiuni nu au o menire specială, sunt obligate *a da parohilor și slujitorilor bisericilor lor, locuință în natură*, în aceste case, acele parohii cari nu au case parohiale, să fie îndrumate din partea Consiliilor Eparhiale competente *spre a lua toate dispozițiunile pentru a clădi edificiile necesare, cari să servească ca locuință în natură pentru preoți.*

Pentru ușurarea muncii atât a Consiliilor Eparhiale cât și a parohiilor, Consiliul Central Bisericesc va interveni la Onor. Minister de Interne, ca acela să *îndrume toate forurile administrative competente spre a da tot concursul lor acelor parohii, cari ar dori să-și zidească casele necesare pentru locuință pe seama slujitorilor bisericii*“.

Acțiunea episcopului Majlath

S'au scris în vremea din urmă mulie despre încercarea episcopului Majlath dela Alba-Iulia de a-și asigura ca urmaș pe canonicul Hirschler din Cluj. Lumea a înțeles că această chestiune este încă una din dovezile de dragoste ale minoritarilor față de țara noastră.

Ca să înlăture amestecul legal ce-l are Statul la alegerea episcopilor dl Majlath a căutat să se folosească de dreptul ce-l au episcopii catolici de a-și alege un auxiliar și de a propune numirea aceluia ca episcop auxiliar cu drept de succesiune. Asemenea numiri cu drept de succesiune se fac numai de către Vatican, fără aprobarea statului respectiv.

P. S. Sa episcopul Majlath plănuiește să se retragă din scaun și să se mute la Roma, pentru ca de-acolo să vegheze asupra destinelor bisericii catolice ungurești din Ardeal și să poată influența atitudinea Vaticanului față de această biserică în raporturile ei cu Statul român.

Episcopul Majlath urmărește să fie numit cardinal, și în scopul acesta s'a folosit la Roma de influența Ungariei catolice, ca să dea deodată două lovituri.

Dar guvernul român n'a aprobat modul de-a vedea împlinit planul episcopului ungur, mai ales că este vorba să se aducă succesor la episcopia de Alba-Iulia un personaj care, din punctul de vedere al concilierii minorității ungurești din România, nu prezintă decât îngrijorare. Dl Hirschler, personajul în chestiune, este cunoscut românilor numai sub acest aspect și este laudabil că guvernul nostru a înțeles să protesteze numai decât la Vatican împotriva denumiri de episcop a dlui Hirschler.

Harakiri.

De curând a murit împăratul Japoniei și cu acest prilej mai mulți bărbați de frunte s'au sinucis, conform unei vechi tradiții religioase, prin așa numitul harakiri. Moartea aceasta se întâmplă astfel că sinucigașul își spintecă cu spada pânțele.

Este vestită în aceasta privință moartea marelui general Nogi, învingătorul dela Port-Artur.

La moartea Micadoului, conform unei tradițiuni religioase, unul din mareașalii curții prin tragerea la sorț, trebuie să-și spintece pânțele și să moară pe mormântul împăratului.

Tradiția este veche — străveche chiar — și cu toate progresele civilizației introduse în Japonia, aceea tradiție se aplică cu aceeași *sfințenie* de către oamenii *superiori* cu o cultură mondială. În adevăr la moartea Micadoului sub care s'a făcut războiul Ruso-Japonez, potrivit acestei tradiții, trăgându-se sorți, a ieșit la sorț generalul Nogi. Fiind în joc viața eroului dela Port-Artur, om cu cultură și renume mondial, și care trăind ar mai putea aduce și alte servicii patriei sale, ceilalți mare, ali

au căutat să anuleze sortul, oferindu-se altul să moară în locul lui. Dar Nogi, înțelegând rostul respectării unei tradițiuni religioase pentru masa poporului său, a cărui credință de nimeni, prin nimic, nu trebuie sdruncinată, tocmai în interesul superior al patriei și pentru rațiunea cea mai superioară de Stat, n'a primit propunerea colegilor săi. Mergând acasă și comunicând și soției sale, ea l-a urmat și amândoi s'au sacrificat pe mormântul împăratului, îndeplinind astfel „efectiv” și literalmente o tradiție religioasă străveche, dar și a unei religii cu mult inferioare religiei creștine. Iată cum se explică patriotismul la poporul japonez că a ajuns ceea ce este. Mi-aduc aminte de cuvintele apostolului Pavel: „*Păgânii, cari n'au lege din fire fac ale legii*”.

Ori cât de proști ar fi cei mulți și tocmai pentru aceasta tradițiile religioase, cari au de scop să întărească și să mărească forța religioasă-morală a unui popor, trebuiesc respectate chiar cu prețul vieții, de toată lumea și mai ales de către cei superiori, dacă sunt superiori, necum să le calce în baza înaltei lor situații politice, căci atunci fac dovada inferiorității lor.

Gestul lui Nogi, respectând o tradiție religioasă, legate de persoana împăratului a făcut un serviciu imens Statului Japonez, mărin și întărind credința, respectul și ascultarea ce trebuie dată cuvântului de împărat, în persoana căruia se întrupează toate aspirațiunile și interesele politice sociale, economice și religioase ale poporului japonez.

Cinci mii de predicatori sau de profesori universitari, să fi predicat poporului, nu putea produce atâta efect, cât a produs gestul lui Nogi, deoarece la aflarea vestei, întreaga masă a poporului s'a electrizat, s'au întărit sufletele în credința și ascultarea de împărat, la ordinul căruia toți vor fi gata cu sacrificiu suprem al vieții.

Fapta lui Nogi vorbește și ne spune: Sunteți patrioți? sunteți superiori? vă cunoașteți interesul? Ei bine, atunci jertfiți-vă la timp pe altarul patriei. O jertfă frumoasă este respectarea legilor și a tradițiilor religioase, care au de scop menține-

rea legăturii sufletești în popor. Jertfa arată superioritatea voastră; puneți în evidență credința și sentimentul patriotic luminat de care ați fost inspirați, producând la cei de sub conducerea voastră aceleași virtuți. Cu aceasta veți putea consolida temelii neamului vostru.

Hajdu-Dorogul luteranilor maghiari.

Baronul *Ambroczy Andor*, stăruiește ca să câștige o episcopie pe seama luteranilor maghiari din România. Nu e de ajuns, că cei 200.000 luterani sași, de limbă germană au o episcopie veche la Sibiu susținută, cu bani grei de Stat, acum, că o parte din sași au devenit *maghiari-luterani*, le trebuie și acestora o episcopie. Și jupânii cu pinteni cum reiese că sunt 50.000, sunt modesti — nu-i impoartă sediul — Timișoara, Cluj, ori chiar Aiudul sau Turda unde sașii au devenit maghiari de buze, dar au rămas luterani în lege, să primească o episcopie — superintendent. Și să mulțumesc dela Stat cu puțin la început. O bagatelă sumă de 300.000 lei. Sporul vine dela sine, automatic, de aceasta îngrijesc păclișenii de la Ministeriu. Dacă și aceasta nouă bazaconie va mai succede în Statul român cel huiduit și stigmatizat de intolerant, apoi mâne-poimâne, o parte din luterani — făcându-se dacă le va cere interesul — turci, vor reflecta și la un efeni turcesc. Unde ești fericitul Caragiale — să eternizezi prostiile.

Monument lui Eminescu. Dl. Ministru O. Goga, a donat comitetului de inițiativă constituit în Iași, suma de 100.000 lei pentru ridicarea unui monument marelui poet român Mihai Eminescu.

Anul 1927 sau 1930? Un profesor universitar american, David Sion, director al unui muzeu științific, este de părere, că șanțem în urmă cu 3 ani în socotirea anilor erei creștine, și că ar trebui să avem acum anul 1930. Numitul profesor aduce, în sprijinirea părerii sale, dovada istorică: Isus Hristos s'a născut cu un an înaintea morții lui Irod, care a murit în anul 750 dela fondarea Romei, și nu în 752 cum s'a socotit — greșit — până acum; așadar anul nașterii Mântuitorului este 749 dela fondarea Romei; — astfel, după socoteala americanului, șanțem astăzi în anul 1930, și nu 1927 al erei creștine.

Achitarea Moșilor. Se știe că de sfințele sărbători ale Paștilor din anul 1926, creștinii noștri din Albac, Scărișoara și Gârda-de-Jos au împiedecat preoții să facă sfințele slujbe, după calendarul îndreptat. Toate povețele cu buna, nu i-a putut determina să asculte sfaturile binevoitoare și înțelepte. Și s'au luat după Berbecariul din Arad, cu călindariul lui de speculă. Intervenția miliției a trezit pe cei neînțelegători — și acum că liniștea s'a reluat stăpânirea asupra celor seduși, Organele militare, Consiliul de războiu în deplin acord cu vederile cercurilor noastre bisericești. — i-a achitat. Să le fie de învățătură — oamenilor de a se mai lăsa seduși de berbecari.

Canalul Mânecei înnot. Au trecut până acum canalul Mânecei înnot două femei (amândouă americare) și șapte oameni (2 englezi, 2 americani, 1 italian, 1 german și 1 francez). Cel mai repede a trecut francezul, în 11 ore și 6 minute. Distanța parcursă dintre coasta franceză și cea engleză este, în linie dreaptă, 35 km.

Hirotoniri. În săptămâna aceasta au fost hirotoniți întru presbiteri candidații: *Axente Tomuș* pentru *Vidra de Jos*; *Iuliu Răduleț* pentru *Șilea*; *Ioan Vâlcă* pentru *Bucium-Muntari* și *Ioan Benția* pentru *Ciucea* precum și dl dr. *G. Muntean* profesor la Academia noastră teologică pentru trebuințele diecezei.

Edison. În 11 Februarie, a împlinit 80 ani cel mai mare descoperitor al timpurilor noastre, în domeniul tehnicii. Thomas Alva Edison. Această aniversare îl găsește în deplină forță de viață și în mijlocul activității neobosite, acoperit de succesul care a fost hărăzit de soartă pușinilor cercetători. Edison a văzut viața într-o familie săracă și copilăria sa a fost întovărășită de multe greutăți. Prima ocupație independentă pe care a avut-o a fost aceea de vânzător de ziare. Ziarele l-au adus la telegraf, unde a început să se manifesteze geniul său descoperitor. Acest spirit a evoluat foarte repede și și-a lărgit domeniul activității în așa fel încât astăzi după o act vitate de mai bine de jumătate de secol nu există în lumea modernă un singur om în a cerut viață să nu fi pătruns spiritul lui Edison și operele sale minunate.

† Moartea episcopului Teodosie. La mănăstirea Neamțului a încetat din viață episcopul Teodosie, fost multă vreme păstorul eparhiei Romanului. Bătrân și bolnav, episcopul Teodosie se retrăsese la mănăstire unde moare, regretat de cei ce l-au cunoscut și apreciat.

Descoperiri noi. În cripta regelui Tut-Aank-Amon se continuă săpăturile și se descoperă mereu obiecte rare și frumuse. Astfel a fost găsit un evantai din penele păsărilor vâdate de rege în câmpiile dela Heliopolis. Apoi s'a descoperit un minunat model al unei corăbii. Cu ea sufletul regelui pleca în infinit.

Revoluția în Portugalia. S'au răsculat mariarii alături de gărzile naționale și poliție în contra regimului din Portugalia. Un vapor a bombardat Lisabona și Oporto. După lupte sângeroase armata regulată a sgrumat revolta.

Rusia expulzează pe reprezentanții Bisericii străine. Din Moscova se anunță că guvernul sovietic a invitat pe reprezentanții Bisericii străine să părăsească teritoriul rus. Decretul vizează îndeosebi pe bapțiști și pe reprezentanții Bisericii americane, cari în ultimul timp au reușit să câștige mare popularitate printre masele țărănești.

Planete locuite. Dacă există oameni în vreuna din planetele ce se învârtesc împrejurul Soarelui, cunoștințele actuale ale științei, spune astronomul francez Th. Moreux, nu ne permit să-i instalăm decât în planeta Venus, singura întru totul asemănătoare cu pământul.

† Victor Cupșa, vrednicul preot al parohiei Măgoaja a reposat Duminecă în 6 Febr. după lungi și grele suferințe în anul al 60-a al etății și 37 al preoției. Fiei țărâna ușoară.

Ungaria monarhie. Contele Bethlen, primul ministru al Ungariei a declarat, că problema tronului Ungariei nu se va discuta în actuala sesiune a parlamentului dela Budapesta, ceea ce înseamnă că discuția va putea începe după această sesiune. Termenul pe care l' fixează premierul ungar, pentru atribuirea Coroanei Sfântului Ștefan e de altfel hotărât. Contele Bethlen afirmă necesitatea primordială pentru Ungaria de a se consolida economicște înaintea oricărei alte discuțiuni. Se poate aștepta, în curând punerea pe tapet a chestiunii habsburgice. Nu e nici o îndoială, că în Ungaria, chestiunea tronului nu e alta decât problema revenirii pe tron a Habsburgilor. Contele Bethlen a dezmințit știrea despre uniunea personală cu România, precum și zvonurile răspândite asupra unei pretinse căsătorii a arhiducelui Albert de Habsburg cu o principesă italiană.

Preot maestru de gimnastică. Cetim în gazete că la liceul din Pucioasa funcționează ca maestru de gimnastică preotul M. Popescu. Slujba aceasta este incompatibilă și forurile bisericești au luat măsurile cuvenite.

Danie. Fruntașul Pop Gavrilă lui Ioan din Osoiu, tractul Dej, a dăruit bisericei un pământ în mărime de 2 iugăre cad. Pildă de urmat creștinilor fruntași.

Scoala țigănească. Zilele acestea s'a deschis la Uzhorod, în Rusia subcarpatică, prima școală țigănească din Cehoslovacia. Aceasta constituie puncea în aplicare a tendințelor de emancipare a țiganilor prin ajutorul instrucțiunii școlare, care trebuie să constituie pentru tinerimea țigănească îndrumarea către o viață așezată, europeană. Învățătorul cunoaște limba țigănească. Experiența e urmărită cu un viu interes și în străinătate și guvernul polonez a cerut să fie pus în curent cu rezultatele obținute.

Contra comuniștilor. Țările Europei încep să-și piardă răbdarea față de comuniști și propaganda din Rusia. În Polonia a cerut parlamentul o lege aspră contra bolșevicilor. Asemenea și în Anglia. Guvernul englez a trimis solie Rușilor să se astâmpere, că de nu vor porni toate țările Europei contra lor și atunci va fi vai de pielea lor.

Sectarii. Poliția și siguranța din Cluj, făcând o descindere la secta „studentilor în biblie”, din Cluj, și la tipografia lor din localitate, a confiscat un mare număr de cărți de propagandă. În aceste cărți, religiile recunoscute de stat sunt atacate violent, prin calificative grosolane. Între cărțile confiscate de autorități în ultimul timp, sunt: „Taina împlinită” și „Isten hârfăja” (aceasta din urmă în limba maghiară). Ni-se spune că autoritățile au luat aspre măsuri împotriva acestor sectari.

Gimnaziu bisericesc. În Iași a fost o consfătuire sub presidiul I. P. S. S. mitropolitului Pimen. După discuții urmate s'a hotărât transformarea școlii de cântăreți din curtea Mitropoliei într'un gimnaziu, al cărui director va fi preotul Const. Dinescu, având ca profesori pe arhierul Silvestru Morariu, arhierul Stupeanu, preot Bodnărescu și alți preoți.

Nr. 110—1927.

2—3

CONCURS

Intrând la concursul prim numai 2 petiții, una întârziată iar una neinstruită conform condițiilor din concurs. — Consiliul parohial în ședința dela 22 Ianuarie a decis să publicăm un concurs nou, pentru ocuparea postului de paroh II. în parohia de clasa *primă Cluj*, cu termen de 45 de zile dela întâia publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Retribuțiile dela Stat;
2. 32 iugăre sesiune parohială;
3. Până la aflarea unei locuințe în natură, un echivalent de chirie în suma de 1500 lei lunar;
4. Venitele stolare aprobate de autoritatea bis. superioară.

Dela candidați se cere cvalificație pentru parohii de clasa I. cu bacalaureat și să se prezinte în termenul deschis, cu încuviințarea prealabilă a protopopului, în parohie pentru a cuvânta și eventual a celebra.

Pe lângă documentele reglementare, candidații vor anexa o declarație că vor satisface în întregime hotărârile Consiliului parohial luate în ședința din 10 Noemvrie 1926, p. 1—8 referitor la îndatoririle de paroh. Fără aceasta declarație concurenții nu vor fi luați în candidație.

Cluj, 22 Ianuarie 1927.

Nicolae Vasiliu
protopop.

Nr. 566—1926.

3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei *V. dra-de-Jos* din prot. Câmpeni, prin aceasta se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea retribuției dela stat conform coalei B.
2. Taxele stolare obișnuite.

Cererile de concurs instruate cu documentele prescrise de regulament se trimit în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții, — cu prealabila știre a oficiului protopopesc — se pot prezenta în parohie, spre a cânta și cuvânta, eventual a servi la altar și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, 10 Ianuarie 1927.

Oficiul protopopesc al Câmpenilor, în înțelegere cu Consiliul parohial.

Iosif S. Furdui,
adm. prot.